

UNIVERSITEIT TWENTE.

Drienerloaan 5
7522 NB Enschede

Postbus 217
7500 AE Enschede

www.utwente.nl

Aan het College van Bestuur

uw kenmerk		telefoon	053 - 489 2027
ons kenmerk	UR 16 - 065	fax	
Datum	13 mei 2016	e-mail	j.ribberink-vanmiddelkoop@utwente.nl
bijlage(n)			
cc.			
onderwerp	Conceptbesluit Centrale Richtlijn OER Bachelor 2016 -2017		

Geacht college,

De Concept-Richtlijn OER heeft in de afgelopen periodes al tot heftige discussies geleid. Het belangrijkste discussiepunt was de houdbaarheid van de deelresultaten. Volgens de nieuwe Richtlijn OER is de geldigheid beperkt tot het academische jaar waarin het resultaat is behaald. De URaad heeft al herhaaldelijk aangegeven deze beperking onwenselijk te vinden. Het is zeer onwenselijk en demotiverend als studenten een onderdeel van een module dat ze aantoonbaar beheersen, alsnog moeten overdoen omdat ze een ander onderdeel (al dan niet samenhangend met het behaalde onderdeel) niet hebben gehaald. Studenten hebben al veelvuldig aangegeven dat zij dit onredelijk en onbillijk vinden. Verder leidt deze regel tot extra werk voor docenten, omdat studenten meer onderdelen moeten herkansen. Ook zien we in de praktijk nu dat studenten al halverwege een module stoppen met studeren wanneer zij de indruk hebben dat ze de module niet zullen halen; dit leidt vervolgens weer tot langer studeren en daarmee een lager studierendement. De URaad is van mening dat studenten gedurende de gehele looptijd van de module gestimuleerd dienen te worden om zich in te zetten en te leren; een maatregel die tot het tegenovergestelde effect leidt is daarmee niet wenselijk en contraproductief.

In uw reactie van 11 april (kenmerk UR 16 - 063) geeft u aan de wens van de URaad tot het schrappen van art. 4.7 lid 2 (waarin de geldigheid van toetsresultaten beperkt wordt) te willen honoreren. In de toelichting gaf u aan dat opleidingen zelf konden aangeven of er aanvullende herkansingen geboden zouden worden voor niet behaalde onderdelen. Hoewel u met uw brief tegemoet komt aan een vraag van de URaad, is de toevoeging niet in lijn met de wens van de URaad, nl. niet zozeer meer herkansingen bieden voor niet-behaalde onderdelen, maar het geldig laten blijven van reeds behaalde onderdelen. Het belang van verlengde geldigheidsduur heeft de URaad in de verschillende discussie ook al aangegeven.

In de laatste overlegvergadering gaf de rector aan dat hij niet voelde voor langer houdbaar maken van deelresultaten, om te voorkomen dat studenten middels een

UNIVERSITEIT TWENTE.

salamitactiek modules in delen gaan volgen. Dit zou vervolgens gaan leiden tot een langere studieduur.

De URaad deelt het standpunt van het college dat een dergelijke salamitactiek niet wenselijk is. Echter, de URaad verwacht niet dat studenten massaal alleen delen van modules zullen gaan afronden. Studenten zijn over het algemeen gemotiveerd voor hun studie en zullen de gehele module willen volgen en ook willen afronden. Daarnaast is er een aantal externe motivatoren zoals de ingangseisen die voor verschillende modules en de minor gelden, het BSA en de studielening (ipv de basisbeurs) die maken dat studenten niet te lang over hun studie willen doen.

De URaad is van mening dat deelresultaten van een module minimaal 2 jaar geldig moeten zijn. Daarmee wordt de student gemotiveerd om ieder jaar zoveel mogelijk onderdelen van een module af te ronden. Verder geeft deze regel nadrukkelijk aan dat het zinvol is om je tot het laatst toe in de module in te zetten. Doordat deze regel voor alle opleidingen geldt, wordt ook voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat tussen verschillende opleidingen die dezelfde module volgen. Tot slot zorgt een dergelijke regeling ervoor dat de student bij de start van een module en de start van het jaar weet waar hij/zij aan toe is.

Dat dit mogelijk is, heeft het college zelf al aangegeven door uw brief (kenmerk CVB UIT 742-16) van 30 november 2014, waarin de opleidingen de opdracht kregen het mogelijk te maken voor bijv. exchange studenten om cijfers voor gehaalde delen van modules mee te kunnen nemen.

Tot slot vindt de URaad dat het OER ook aangescherpt dient te worden t.a.v. het BSA en hoe opleidingen daarmee om dienen te gaan (zoals toegezegd in de overlegvergadering van 25-03-2015). Wanneer deelresultaten langer geldig zijn, geldt dat ook voor de in het eerste jaar behaalde deelresultaten. Het ligt dan voor de hand om de behaalde deelresultaten ook mee te wegen bij het vaststellen van het BSA. De URaad is van mening dat de modules de onderwijseenheid dienen te blijven, en alleen een afgeronde module dus tot behaalde EC's zal leiden. Wel zouden opleidingen de vrijheid moeten hebben om zelf te bepalen of en hoe ze behaalde deelresultaten willen meewegen bij het vaststellen van een BSA. Dat de opleiding hier bepaalde randvoorwaarden aan wil stellen, is evident. Het is daarom zinvol deze randvoorwaarde op te nemen in de opleidingsspecifieke bijlage van het OER.

Samenvattend stelt de URaad daarom voor om voor dit jaar de concept-richtlijn OER aan te passen met een aantal (nieuwe en gewijzigde) definities en artikelen. Vóór het vaststellen van de volgende richtlijn OER (die van 2017-2018) wil de URaad met u nog een fundamentele discussie voeren over het onderscheid tussen toetsen en tentamens. In de bijlage treft u daarvoor onze redenering aan.

Tot slot stelt de URaad voor om de huidige concept-richtlijn OER te laten toetsen door een externe jurist.

CONCEPT-BESLUIT:

De Universiteitsraad,

gezien:

- Concept Richtlijn OER bachelor 2016-2017 (UR 16 037);
- De reactie van het CvB van 11 april 2016 (kenmerk UR 16 047);

gehoord:

- De toelichting in de overlegvergadering van 25-03-2015 en 13-05-2015;
- De toelichting in de commissie OOS 11-3-2016;
- De toelichting tijdens de overlegvergadering van 30-3-2016 en 20-04-2016;

UNIVERSITEIT TWENTE.

- De beraadslagingen in de interne vergadering van 16-03-2016 en 11-05-2016;

overwegende dat:

- De huidige regels er toe leiden dat het niet-halen van een module-onderdeel meestal betekent het overdoen van de gehele module;
- Studenten gedemotiveerd raken als ze een gehele module opnieuw moeten doen wanneer ze een groot gedeelte al aantoonbaar beheersen;
- Niet elke module volledig geïntegreerde onderdelen bevat;
- Er extra werklast ontstaat voor docenten door de korte geldigheid van deelresultaten;
- De huidige werkwijze zorgt voor extra compensatie/reparatie mogelijkheden binnen modules en deze verschillen per opleiding;
- Er al verschillende opleidingen zijn die van de geldigheidsbeperking afstappen en dit zorgt voor ongelijkheid onder de studenten;
- Het huidige onderscheid tussen een toets en tentamen zoals verwoord in de concept-richtlijn OER vragen oproept gezien de WHW, en daardoor nadere discussie behoeft;

besluit:

Niet in te stemmen met het stuk Concept Richtlijn OER bachelor 2016-2017 (UR 16 037) tenzij het college de volgende aanvullingen/wijzigingen overneemt en de toezegging gestand doet:

Art. 1.2 Begripsbepalingen:

Module: Een onderwijseenheid van 15 EC, bestaande uit een of meerdere samenhangende module-onderdelen.

Moduleonderdeel: een inhoudelijk samenhangend onderwijsdeel, dat apart wordt getoetst en met een toetscijfer wordt gewaardeerd.

Toetscijfer: het eindcijfer voor een moduleonderdeel. Dit eindcijfer is gebaseerd op de resultaten van een of meerdere deoltoetsen voor dit moduleonderdeel.

Toetsresultaat: schrappen (wij denken dat dit overbodig is en vooral verwarrend, gezien de nieuwe definitie van toetscijfer.)

Art. 4.7.2

De geldigheidsduur van toetscijfers in een module is minimaal twee studiejaar en maximaal zes studiejaar (in lijn met tentamenresultaten, art 4.7.1). Deze geldigheidsduur, met eventuele condities, wordt vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage van het OER. Deze geldigheidsduur en eventuele condities zijn voor studenten van alle deelnemende opleidingen aan de betreffende module gelijk.

Art. 4.1.11: Schrappen

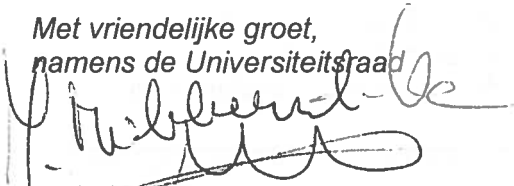
Artikel 6.3.7

Aan het definitieve studieadvies als bedoeld in lid 1 kan een afwijzing verbonden worden, indien de student minder dan 45 EC heeft behaald in het eerste jaar van zijn inschrijving. Eventuele *aanvullende eisen* die nodig zijn om een positief advies te behalen zijn opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage van het OER. Eventuele *afwijkende condities* waaronder ook een *positief advies* behaald kan worden staan eveneens beschreven in de opleidingsspecifieke bijlage. Een definitief studieadvies waaraan een afwijzing is verbonden wordt een bindend studieadvies genoemd. Een afwijzing geldt gedurende een termijn van 3 studiejaar.

En gehoord de toezegging dat:

Vóór het vaststellen van de richtlijn OER 2017-2018 het CvB een fundamentele discussie met de URaad gaat voeren over het verschil tussen een toets en een tentamen, zoals nu gedefinieerd in de richtlijn OER.

Met vriendelijke groet,
namens de Universiteitsraad

P/O

dr. ir. H. Wormeester,
voorzitter

Bijlage bij brief:

In het bachelor OER voor TOM-opleidingen wordt een onderscheid gemaakt tussen tentamens en toetsen qua geldigheidsduur van de beoordeling en het toekennen van studiepunten. De WHW geeft in art 7.10.1 aan dat “een tentamen een onderzoek omvat naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.” In TOM is dit onderzoek voor vrijwel alle modules (behalve de BSc opdracht) gesplitst in twee of meer deelonderzoeken, de toetsen. In het TOM model is voor het onderscheid tussen tentamens en toetsen gekozen aangezien een module een samenhangend onderwijspakket is en resultaten dus niet los van elkaar gezien kunnen worden.

De huidige gelimiteerde geldigheidsduur van toetsen kan zijn oorsprong vinden vanwege een aantal redenen:

- De toets is geen volledig onderzoek naar kennis, inzicht en vaardigheden over het betreffende onderdeel.
- De onderdelen van een module zijn alleen studeerbaar indien ze in samenhang, i.e. in hetzelfde tijdframe worden gedaan.
- Het stimuleren van studenten om alles te halen op straffe van niets halen.

De eerste reden is bij toetsen niet van toepassing aangezien toetsresultaten voor delen van modules voor exchange en ATLAS studenten wordt gebruikt als een eenheid waaraan een cijfer en studiepunten worden toegekend. Toetsen zijn daarmee gebruikt als een volledig onderzoek zoals benoemd in art 7.10.1. Opleidingen zijn ook expliciet door het college gevraagd hierin te voorzien.

Voor studenten met een functiebeperking is het noodzakelijk dat delen van modules over een langere tijdstermijn worden gedaan. De tijdsamenhang van moduleonderdelen is daarmee geen reden die een tijdslimiet noodzakelijk maakt.

De enige reden voor een strakke tijdslimiet op de geldigheid van toetsen, is het stimuleren van studenten tot een hoog studietempo, ook wel gekarakteriseerd als *rendement gedreven*.

Door het gebruik van toetsen voor bepaalde groepen studenten als ware het een tentamen, geldt via het gelijkheidsbeginsel dat dit onderzoek voor alle studenten als een tentamen kan worden gezien in het licht van art. 7.10.1. Daarmee is ook art 7.13.2.k voor toetsen geldig, dat in het OER is opgenomen: “waar nodig, de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur te verlengen.” In de huidige discussie bij de wetgever over dit thema is het duidelijk dat er goede redenen moeten zijn om een beperking aan deze geldigheidsduur te stellen, zoals veroudering van kennis. In het geval van onderscheid toets en tentamen is hier duidelijk geen sprake van, maar wordt het gebruikt om studietempo te beïnvloeden.

Samenvattend:

1. Gezien WHW art 7.10.1 en het gelijkheidsbeginsel, moet een toets in het Twentse onderwijsmodel (kennelijk) als een tentamen worden opgevat, i.e. een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden uitmondend in een beoordeling van de uitkomsten van dit onderzoek.
2. Een eventuele beperking aan de geldigheidsduur van toetsen moet conform art 7.13.2.k in de OER worden geregeld.

3. Een beperking van de geldigheidsduur tot 1 jaar is alleen een methodiek om het studietempo te beïnvloeden.

4. Het voorgaande punt is geen aanvaardbare reden voor beperking van de geldigheidsduur van toetsen.